

Підсумковий контроль (йдеться не про іспит, а про рубіжний контроль за результатами вивчення певного блоку програми) має полягати у вирішенні конкретної ситуації. На нашу думку, студенти юридичного факультету мають вирішувати не абстрактні справи, а реальні, за зверненнями, які надходять до юридичної клініки «Соціальна справедливість».

Викладач може оцінити результати своєї роботи і рівень знань конкретного студента. Студент, у свою чергу, працюючи не з віртуальним клієнтом, а з реальною людиною, не має права і можливості не надати відповідь, не проаналізувати належним чином ситуацію. Більше того, у багатьох випадків виникає необхідність вивчення судової практики, спілкування із спеціалістами-практиками.

Отже, посилення практичної складової навчального процесу повною мірою відповідає сучасним вимогам підготовки юристів-фахівців, є способом оптимізації навчального процесу.

Література

1. *Бутенко Н. Ю.* Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — С. 203.

Н. О. Гутаревич,
аспірант кафедри правового
регулювання економіки,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВИМОГИ СЬОГОДЕННЯ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-ПРАВознавців

На сьогоднішній день кількість підготовлених вищими навчальними закладами України фахівців-правознавців перевищує попит роботодавців на спеціалістів такого профілю на ринку праці. Підготовка конкурентоспроможних фахівців вищим навчальним закладом є важливим стимулом для постійного пошуку засобів для підвищення рівня професійної підготовки студентів.

Тому, проблема вдосконалення підготовки юристів для України є актуальною і висновки за результатами даної конференції

будуть цікавими та корисними як для професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, так і для студентів.

Предметом дослідження цієї роботи є оптимізація змісту та форм організації навчального процесу підготовки юристів.

При дослідженні предмету були поставлені наступні завдання:

— проаналізувати актуальне середовище, в якому розвивається освіта;

— дослідити чинники, що формують сучасну юридичну освіту;

— визначити недоліки української юридичної освіти;

— встановити переваги сучасної підготовки фахівців-правознавців українським вищими навчальними закладами;

Питання сучасного рівня освіти в Україні та його вдосконалення досліджують у своїх наукових працях Л. Гурч, Л. І. Зеліско, М. І. Луцький, А. С. Кривцов, В. Г. Іванов, А. В. Омельченко, Н. О. Ткачова, В. М. Бесчастний, С. П. Гончаров, О. М. Барно, О. Юлдашев та ін.

Перш за все, необхідно враховувати характерні ринковій економіці соціальні риси в сфері освіти. Це — конкуренція:

— між вищими навчальними закладами у сфері надання послуг юридичної освіти, та

— між випускниками вищих навчальних закладів у сфері працевлаштування (хоча, слід звернути увагу на тенденцію пошуку студентами роботи за фахом до отримання диплому про вищу освіту, адже фахівцю з вищою освітою без досвіду роботи досить важко працевлаштуватися).

Характерними чинниками, що визначають сучасну систему освіти, є участь України в Болонському процесі з метою створення спільної Зони європейської вищої освіти. Наслідком цього процесу є структурна перебудова української освіти взагалі, та юридичної освіти, зокрема.

На глобальному рівні сучасне суспільство характеризується високим рівнем інформативності, а сучасна освіта — великим обсягом знань та високою швидкістю їх оновлення.

Таким є середовище, в якому формується сучасна освіта. Серед чинників, що визначають необхідність модернізації юридичної освіти сьогодення, найважливішими вбачаються наступні:

— еволюція поняття держави в Україні та в світовому масштабі — зміна соціально-економічних відносин у державі, що потребує формування нормативно-правової бази, яка відповідає б сучасним потребам суспільства;

— розширення міжнародних зв'язків (приєднання України до СОТ, євроінтеграційні прагнення України тощо) — що потребує аналізу міжнародного та іноземного законодавства та адаптації українського законодавства до міжнародного;

— поява на українському ринку юридичних послуг іноземних гравців — що потребує підвищення рівня українських фахівців з метою відповідності міжнародним професійним стандартам.

Серед недоліків української юридичної освіти виділимо наступні:

— низька динаміка зміни навчальних програм і, як наслідок, застарілість таких програм та невідповідність сучасним потребам;

— нестача висококваліфікованого досвідченого професорсько-викладацького складу;

— низький середній рівень підготовки студентів;

— малоефективні програми набуття практичних навичок фахівців під час навчання у вищому навчальному закладі;

— низький рівень формування професійної культури юристів під час навчального процесу [3, с. 69];

— низький рівень фінансування інноваційних технологій в організації освіти.

Серед переваг сучасної юридичної освіти дослідники виділяють наступні:

— фундаментальна базова освіта;

— висока конкуренція серед студентів, що стимулює до самовдосконалення та підвищення рівня професійного розвитку;

— співпраця вищих навчальних закладів із зарубіжними партнерами, що дає змогу підвищити кваліфікаційний рівень професорсько-викладацького складу та стимулювати студентів.

Як зазначає Л. Гурч, реформування університету, реформування освіти полягає у формуванні нового освітнього середовища. Його характеристики включають: запровадження в навчальний процес інформаційних, комунікаційних і аудіовізуальних технологій; полегшення доступу студентів і викладачів до структурованих навчально-методичних матеріалів, навчальних мультимедійних комплексів університету; забезпечення можливості зв'язку студента з викладачем, отримання консультації в он-лайн або офф-лайн режимах. В основі змін освітнього середовища — кардинальний перегляд концепції побудови навчальних матеріалів і навчальних процесів. Нова концепція формується з ура-

хуванням принципів функціонування загальноєвропейської системи вищої освіти, визначених у межах Болонського процесу. [1, с. 73].

Отже, підсумовуючи зазначене вище, можемо зробити наступні висновки. Сучасна сфера підготовки фахівців-правознавців потребує модернізації та реформування за такими напрямками: а) збільшення фінансування освітнього сектора; б) підвищення проценту впроваджуваних інноваційних технологій у сфері юридичної освіти; в) створення дієвої бази набуття студентами практичних професійних навичок; г) створення мотивації для залучення до освітнього процесу висококваліфікованих та досвідчених правознавців тощо.

Від успішності таких реформ залежить подальший розвиток держави, її безпека та втілення прагнень нації.

Необхідним та корисним вбачається зарубіжний досвід організації освітнього процесу, але для українських вищих навчальних закладів актуальним є розумне поєднання зарубіжних досягнень в освітній сфері з національними українськими особливостями студентства та професорсько-викладацького складу.

Література

1. Гурч Л. Перспективи підготовки конкурентоспроможних менеджерів у контексті формування загальноєвропейського освітнього простору // Персонал. — 2006. — № 6. — С. 69—75.
2. Духовний розвиток як фактор морально-етичного формування особистості: Матеріали II Міжвузівської обласної студентської науково-практичної конференції. — Донецьк: ППШ «Наука і освіта». — 2005. — 268 с.
3. Луцький М. І. Психологічні аспекти формування професійної культури юристів в Україні // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 69—71.
4. Проблеми культури професійної мови фахівця: теорія та практика: Матеріали VI всеукраїнської науково-методичної конференції. — Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2006. — 296 с.
5. Ткачова Н. О., Бесчастний В. М., Гончаров С. П. Загальнометодичні основи викладання в системі початкової підготовки співробітників органів внутрішніх справ України: Навчально-методичний посібник. — Донецьк: ДЮІ, 2006. — 120 с.